

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

*Popíšte **pozitívny** vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*

Zavedením zákazu používania jednorazových plastov ušetrí spotrebiteľ používajúc opakovane použiteľných či inak environmentálne vhodnejších jednorazových výrobkov, najmä pri konzumácii rýchleho občerstvenia.

Pozitívnym sociálnym vplyvom bude aj zlepšenie spotrebiteľských návykov- vznik a nakladanie s odpadom v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva.

Zavedenie zmien a zrušenie výnimiek z povinnosti zavedenia a zabezpečovania triedeného zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov ustanovených v § 81 ods. 21 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov z znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“), ktorú si môžu obce v súčasnosti uplatniť, sa môže prejavovať v znižovaní miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, a to dobre a správne nastaveným systémom nakladania s komunálnymi odpadmi v obci. Zavedením triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v obci, poklesne množstvo zmesového komunálneho odpadu, a tým dôjde k zníženiu množstva zmesového komunálneho odpadu, ktorý je ukladaný na skládky odpadov a šetreniu finančných prostriedkov za poplatky za skládkovanie.

Príklad správne a dobre nastaveného systému nakladania s komunálnym odpadom:

- obec má zavedený triedený zber pre plasty, kovy, sklo, papier (zníženie zmesového komunálneho odpadu o 32,5 % v komplexnej bytovej výstavbe - KBV, o 27,93 % v individuálnej bytovej výstavbe - IBV), elektroodpady, batérie a akumulátory a informuje obyvateľov, kde môžu odovzdať pneumatiky a staré vozidlá, ide o odpady zaradené pod rozšírenú zodpovednosť výrobcov a nakladanie s týmito odpadmi sa nehradí z poplatku za komunálne odpady;
- obec zároveň zavedie triedený zber textilu a poskytne ho na zhodnotenie, čím by sa malo znížiť množstvo tejto zložky v zmesovom komunálnom odpade o 3,06 % v KBV a o 4,36 % v IBV;
- obec zavedie množstvový zber zmesového komunálneho odpadu, resp. žetónový systém zberu, aby boli obyvatelia motivovaní k triedeniu a platili len za to, čo nevedia vytriediť a zároveň neplatili za odvoz

	nenaplnenej zbernej nádoby na zmesový komunálny odpad; - obec zavedie množstvový zber drobného stavebného odpadu, čím šetrí náklady na zber a nakladanie s týmto odpadom jednotlivým občanom v obci, keďže občan platí poplatok iba pri vzniku a odovzdaní takéhoto odpadu; - najdôležitejšie je, aby obec zaviedla domáce kompostovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vrátane kuchynského odpadu z domácnosti (najmä jej rastlinnej časti, ktorej je veľké množstvo), čím by sa malo množstvo tejto zložky v zmesovom komunálnom odpade znížiť až o 42,46 % v KBV a o 46,29 % v IBV; - obec pravidelne informuje občanov o spôsoboch zberu odpadov, šetrenia nákladov na nakladanie s odpadmi a o ďalšom zhodnotení vytriedených odpadov; - obec taktiež motivuje občanov k predchádzaniu vzniku odpadov a zároveň obec podporuje aktivity súvisiace s predchádzaním vzniku odpadu v danej obci napr. automaty na mlieko, výmenná burza použitých vecí atď. Vytriedením vyššie uvedených základných percentuálne vyjadrených zložiek zmesového komunálneho odpadu by viedlo k zníženiu množstva tohto odpadu o 78,02 %.
Špecifikujte pozitívne ovplyvnené skupiny:	domácnosti
Popíšte negatívny vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Zavedenie zmien a zrušenie výnimiek z povinnosti zavedenia a zabezpečovania triedeného zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov ustanovených v § 81 ods. 21 zákona o odpadoch, ktorú si môžu obce v súčasnosti uplatniť, sa môže prejavovať vo zvyšovaní miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, a to zle a nesprávne nastaveným systémom nakladania s komunálnymi odpadmi v obci, a tým bude negatívne ovplyvnené hospodárenie domácností. (301) Príklad nesprávne a zle nastaveného systému nakladania s komunálnym odpadom: - obec má nesprávne zavedený triedený zber pre plasty, kovy, sklo, papier (podiel týchto odpadov v zmesovom komunálnom odpade môže byť 32,5 % v KBV a 27,93 % v IBV), elektroodpady, batérie a akumulátory a neinformuje obyvateľov, kde môžu odovzdať pneumatiky a staré vozidlá, čím dochádza k naplňaniu nádob na zmesový komunálny odpad, resp. k vytváraniu tzv. čiernych skládok; - obec nemá zavedený triedený zber textilu a množstvo tejto zložky v zmesovom komunálnom odpade môže predstavovať 3,06 % v KBV a 4,36 % v IBV; - obec má zavedený zber zmesového komunálneho odpadu rovnakým spôsobom v celej obci a občan platí paušálny poplatok za odvoz zmesového komunálneho odpadu, čo vedie k tomu, že občania využívajú celý

	priestor zbernej nádoby a nie sú motivovaní k triedeniu odpadov; - obec nezavedie množstvový zber drobného stavebného odpadu, ale umožní občanom zber drobného stavebného odpadu paušálne, čím náklady na nakladanie s týmto odpadom hradí v rámci miestneho poplatku každý občan aj za situácie, že v jednom roku, resp. vo viacerých rokoch drobný stavebný odpad netvorí; - obec nezavedie domáce kompostovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vrátane kuchynského odpadu z domácnosti (najmä jej rastlinnej časti, ktorej je veľké množstvo), ale má zavedený zber do zbernej nádoby, zber vykonáva maximálne 1 x za 14 dní, čo môže viesť k sťažnostiam občanov na tento systém zberu najmä v letných mesiacoch, keď nádoby zapáchajú a biologicky rozložiteľný odpad občania radšej umiestnia do nádob na zmesový komunálny odpad, keďže táto nádoba sa vyváža v obci častejšie, množstvo tejto zložky v zmesovom komunálnom odpade môže tvoriť až 42,46 % v KBV a 46,29 % v IBV, resp. zariadenie na zhodnotenie je vo veľkej vzdialenosti od miesta zberu, čím sa zvyšujú náklady na dopravu; - obec neinformuje občanov o spôsoboch zberu odpadov, šetrenia nákladov na nakladanie s odpadmi a o ďalšom zhodnotení vytriedených odpadov; - obec taktiež nemotivuje občanov k predchádzaniu vzniku odpadov a zároveň obec nepodporuje aktivity súvisiace s predchádzaním vzniku odpadu v danej obci. Nesprávne nastaveným systémom a netriedením týchto základných percentuálne vyjadrených zložiek zmesového komunálneho odpadu sa množstvo zmesového komunálneho odpadu neznižuje, aj napriek tomu, že poplatok uloženia odpadov na skládku sa bude zvyšovať, čo môže mať negatívny dopad na jednotlivých občanov v danej obci. Zavedenie povinnosti vybaviť zberové vozidlá váziacim systémom môže viesť k zvýšeniu ceny služieb v oblasti zberu odpadov čo sa môže premietnuť vo výške poplatku za komunálne odpady. Výdavky na vážiace systémy by mali byť spolufinancované z Environmentálneho fondu. Zavedenie nových limitov pre zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov môže viesť k zvýšeniu cien výrobkov – obalov.
Špecifikujte negatívne ovplyvnené skupiny:	domácnosti
Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv:	

Kvantifikujte rast alebo pokles príjmov/výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným materiálom.
V prípade vyššieho počtu ovplyvnených skupín doplňte do tabuľky ďalšie riadky.

V prípade, ak neuvádzate kvantifikáciu, uveďte dôvod.

Ovplyvnená skupina č. 1: Obyvatelia dotknutých obcí	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Pozitívny vplyv na jednotlivých poplatníkov v dotknutej obci nie je možné vyčíslieť konkrétne, keďže nie sú známe skutočnosti o: - výške miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v dotknutej obci; - možnostiach spôsobu triedeného zberu tohto odpadu v dotknutej obci; - možnostiach spôsobu zhodnocovania tohto odpadu v dotknutej obci alebo v jej okolí.
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Negatívny vplyv na jednotlivých poplatníkov v dotknutej obci nie je možné vyčíslieť konkrétne, keďže nie sú známe skutočnosti o: - výške miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v dotknutej obci; - možnostiach spôsobu triedeného zberu tohto odpadu v dotknutej obci; - možnostiach spôsobu zhodnocovania tohto odpadu v dotknutej obci alebo v jej okolí. Negatívny vplyv na jednotlivých poplatníkov v dotknutej obci v súvislosti so zavedením povinnosti vybaviť zberové vozidlá váziacim systémom, nie je možné vyčíslieť konkrétne, keďže nie sú známe skutočnosti o: - počte zberových vozidiel jednotlivých zberových spoločností, - výške miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v dotknutej obci. -
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	- počet obyvateľov danej obce,
Ovplyvnená skupina č. 2:	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Negatívny vplyv na jednotlivé domácnosti v súvislosti so zavedením nových limitov pre zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov, nie je možné vyčíslieť konkrétne, keďže nie sú známe skutočnosti o: - spotrebu uvedených výrobkov v jednotlivých domácnostiach.
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	- domácnosti
<i>Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:</i>	Vzhľadom na to, že uplatnenie si výnimiek v § 81 ods. 21 zákona o odpadoch je možnosťou a nie povinnosťou pre obce, nie je známa kvantifikácia obcí, ktoré si tieto výnimky uplatnili. Zároveň nie je možné vyčíslieť tieto výdavky aj vzhľadom na to, že nie sú známe faktory, ktoré ovplyvňujú zvyšovanie, resp. znižovanie výdavkov na hospodárenie domácností. Predkladateľ návrhu nedisponuje údajmi o spotrebe obalov v jednotlivých domácnostiach a tak nie je možné

	vyčísliť zvýšené výdavky na domácnosti v súvislosti so zavedením nových cieľov pre zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov, ktoré sa môžu premietnuť v cene výrobku.
<i>V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky vyššie špecifikovaných domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. mieru rizika chudoby, podiel rastu/poklesu výdavkov na celkových výdavkoch/príjme):</i>	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Špecifikujete ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Rozumie sa najmä na prístup k:

- ☞ sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),
- ☞ kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,
- ☞ pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,
- ☞ zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,
- ☞ zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,
- ☞ k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,
- ☞ bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám,
- ☞ doprave,
- ☞ ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,
- ☞ spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,
- ☞ informáciám
- ☞ k iným právam (napr. politickým).

Predkladaný materiál nemá vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám.

Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:

- ☞ domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),
- ☞ nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,
- ☞ deti (0 – 17),
- ☞ mladí ľudia (18 – 25 rokov),
- ☞ starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,
- ☞ ľudia so zdravotným postihnutím,
- ☞ marginalizované rómske komunity
- ☞ domácnosti s 3 a viac deťmi,
- ☞ jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),
- ☞ príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,
- ☞ iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia

Predkladaný materiál nemá vplyv na zraniteľné skupiny obyvateľstva alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.

Prekladaný materiál nemá preto vplyv, lebo poplatok môže byť regulovaný zo strany obce prostredníctvom využitia inštitútu odpustenia poplatku bez ohľadu na to, či sa navrhovaná zmena prijme alebo nie.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí.**Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodovú rovnosť.**

Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia veku a sexuálnej orientácie? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Podporuje návrh rovnosť príležitostí?

Predkladaný materiál nevedie k diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva.

Môže mať návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Podporuje návrh rovnosť medzi ženami a mužmi alebo naopak bude viesť k zväčšovaniu rodových nerovností? Popíšte vplyvy.

Pri identifikovaní rodových vplyvov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rodovej rovnosti spočíva v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti, ktoré súvisia s rodovými rolami či pohlavím. Hlavné oblasti podpory rodovej rovnosti:

- ☞ podpora vyrovňovania ekonomickej nezávislosti,
- ☞ zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,
- ☞ podpora rovnej participácie na rozhodovaní,
- ☞ boj proti rodovo podmienenému násiliu a obchodovaniu s ľuďmi,
- ☞ eliminácia rodových stereotypov.

Predkladaný materiál nevedie k zväčšovaniu rodových nerovností.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

*V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.*

Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.

Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.

Zavedenie zmien a zrušenie výnimiek z povinnosti zavedenia a zabezpečovania triedeného zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov ustanovených v § 81 ods. 21 zákona o odpadoch a presun odpadov k ich recyklácii prináša vznik nových pracovných miest v sektore odpadového hospodárstva. Nové pracovné miesta môžu v dôsledku zvýšenej miery triedeného zberu vzniknúť vo sfére zberu odpadov, ako aj v samotných zariadeniach na zhodnocovanie odpadov. Vznik nových pracovných miest nie je možné kvantifikovať.

Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.

Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.

Návrh zákona nevedie k zániku pracovných miest.

Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?

<i>Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.</i>	Predkladaný materiál neovplyvňuje dopyt po práci.
<i>Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?</i>	
<i>Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).</i>	Nepredpokladá sa vplyv predkladaného materiálu na fungovanie trhu práce.
<i>Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?</i>	
<i>Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.</i>	Neboli identifikované špecifické vplyvy.
<i>Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?</i>	
<i>Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.“</i>	Tento vplyv sa nepredpokladá.

